

**List pasterski Prymasa Polski abpa Wojciecha Polaka
na 10 niedzielę zwykłą - 9 czerwca 2024 roku
z okazji 25. rocznicy beatyfikacji kapłanów męczenników II wojny światowej**

Umiłowani Siostry i Bracia! W najbliższy czwartek mija dokładnie 25 lat od beatyfikacji stu ośmiu męczenników II wojny światowej. Papież Jan Paweł II, podczas Eucharystii sprawowanej w Warszawie 13 czerwca 1999 roku, ogłosił błogosławionymi ofiary prześladowania Kościoła, którzy wykazali niezwykle heroizm wiary w czasach tragicznej i krwawej wojny. W ich gronie znalazło się ośmiu kapłanów archidiecezji gnieźnieńskiej: Jan Nepomucen Chrzan, Franciszek Dachtera, Władysław Demski, Stanisław Kubski, Władysław Mączkowski, Marian Skrzypczak, Aleksy Sobaszek i Antoni Świadek. Ich liturgiczne wspomnienie obchodzimy każdego roku 12 czerwca. *Święci* – jak często przypomina papież Franciszek – *są szczerymi przyjaciółmi, którym możemy zaufać, ponieważ pragną naszego dobra*. Dziękując Bogu za świadectwo tych błogosławionych męczenników – *naszych szczerych przyjaciół* – którzy żyli i pracowali tak blisko nas, odczytajmy w świetle Bożego słowa przesłanie, które nam pozostawili.

1. „Będziemy mieli mieszkanie od Boga, dom nie ręką uczyniony”

Kochani! W życiu wspomnianych kapłanów męczenników wypełniła się obietnica, którą słyszeliśmy w dzisiejszym drugim czytaniu: „Wiemy bowiem, że kiedy nawet zniszczy nasz przybytek doczesnego zamieszkania, będziemy mieli mieszkanie od Boga, dom nie ręką uczyniony, lecz wiecznie trwały w niebie”. Kierują oni nasz wzrok ku niebu, ku temu co niezniszczalne. Choć – mówiąc słowami św. Pawła – tak okrutnie i bezlitośnie niszczone był ich zewnętrzny człowiek, nie poddali się zwątpieniu, gdyż byli przekonani o wspaniałym mieszkaniu przygotowanym im przez Boga, o domu nie ręką uczynionym. Czy możliwe byłoby ich święte życie bez głębokiej wiary? Czy możliwe byłoby ich święte umieranie bez zapatrzenia w niebo?

Jeden z błogosławionych naszych kapłanów, ks. Marian Skrzypczak, wikariusz z Płonkowa, po wybuchu wojny, świadomy niebezpieczeństwa, pozostał w parafii, by nieść posługę duszpasterską. Został zamordowany przez bojówki młodzieży hitlerowskiej. Padając przed kościołem po strzałach z pistoletu wołał: „Jezu, zlituj się! Przebacz im!”. Z kolei ks. Franciszek Dachtera, w 1939 roku został mianowany proboszczem w Łubowie, ale parafii nie zdążył objąć. Pojechał na front jako kapelan i trafił do niewoli, a w ostateczności do Dachau. W obozie został wyselekcjonowany do tzw. eksperymentów medycznych. Był ulubionym „królikiem doświadczalnym”. Zmarł 22 sierpnia 1944 roku. Współwięźniowie z trudem rozpoznali umęczone ciało. Tuż przed śmiercią, w chwili przytomności powiedział do czuwającego przy nim kapłana: „Pozdrów moją rodzinę. Niech nie płaczą. Bóg tak chce. Zgadzam się z Jego wolą, choć serce się rwie do swoich. Powiedz im wszystko, co widziałeś i co wiesz!”.

2. „Jeśli dom wewnątrz jest skłócony, to taki dom nie będzie mógł się ostać”

Drodzy moi! Błogosławieni kapłani męczennicy wskazują na niebo i umacniają naszą nadzieję. Jednocześnie to ludzie z krwi i kości, nie uciekający od życia, ale realizujący swoje powołanie w bardzo konkretnych warunkach i okolicznościach. Jak wielu w ich czasach doświadczyło prześladowania i cierpienia z rąk faszystowskich czy stalinowskich oprawców? Ilu stało się ofiarami nieludzkiego okrucieństwa? Czas wojny był czasem ścierania się dwóch światów, o których istnieniu przypomina czytany dziś fragment Księgi Rodzaju i tekst Markowej Ewangelii. To istnienie świata łaski Bożej i grzechu, ciemności i światła, życia i śmierci, miłości i nienawiści. Właśnie w takich okolicznościach przyszło im żyć.

Ks. Władysław Demski, proboszcz z Inowrocławia, został aresztowany 2 listopada 1939 roku. Przebywał w obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen. Tam odmówił podeptania różańca. Gdy strażnik rzucił różaniec w błoto i kazał go pocałować, ks. Demski ukląkł, wargami odszukał krzyżyk i poczuł przeraźliwy ból. Ostatecznie został zakatowany na śmierć. Świadectwo bł. Władysława i pozostałych kapłanów pokazuje, że można i trzeba ocalić wiarę nawet w najbardziej niesprzyjających okolicznościach. Uczą nas, że można i trzeba zachować w sobie człowieka nawet wtedy, gdy inni zachowują się nieludzko. Mówią, że decydująca i najważniejsza decyzja dokonuje się nie gdzieś na zewnątrz, ale w środku, w sercu człowieka. Bo „jeśli dom wewnątrz jest skłócony, to taki dom nie będzie mógł się ostać”. Istotne jest przyłgnięcie do Boga i Jego słowa, istotna jest formacja własnego serca, istotna jest wierność.

Siostry i Bracia! W kruście południowej katedry gnieźnieńskiej, prowadzącej do Drzwi Gnieźnieńskich, znajduje się wyjątkowa tablica. Pośrodku wizerunek Chrystusa na krzyżu, skrupowany drutami kolczastymi, a wokół niego nazwiska stu trzydziestu ośmiu kapłanów archidiecezji gnieźnieńskiej męczonych w latach II wojny światowej. Wypisana jest tam również nasza ósemka błogosławionych. Kiedy kard. Stefan Wyszyński święcił tę tablicę 22 listopada 1971 roku, mówił: *Tablice te mogą budzić smutne refleksje. Ale mogą też budzić wiarę i ufność do Chrystusa, który zawsze wygrywa, choćby się zdawało, że jest inaczej. O wszystkich, których imiona wypisane są na tych tablicach, można by myśleć, że przegrali. A jednak, jak Chrystus na krzyżu zwyciężył, tak i oni przez krzyż i mękę weszli do chwały. Tak! Oni, tak jak Chrystus, zwyciężyli!*

3. Z błogosławionymi Męczennikami módlmy się o uświęcenie kapłanów

Kochani Siostry i Bracia! Proszę Was, by zbliżające się liturgiczne wspomnienie błogosławionych kapłanów męczenników, a także 25. rocznica ich beatyfikacji, były okazją do żarliwej modlitwy w intencji kapłanów, szczególnie pochodzących i posługujących w naszej świętojciechowej archidiecezji. Niech te dni będą wołaniem o uświęcenie wszystkich kapłanów, o dar nowych i świętych powołań. *Drodzy Bracia Kapłani!* I Was proszę, byście tegoroczne wspomnienie bł. męczenników II wojny światowej przeżyli jako szczególny dzień wdzięczności za dar Chrystusowego kapłaństwa. Patrząc na błogosławionych prezbiterów może zrodzić się w nas myśl: inne czasy, inne okoliczności. To prawda. Ale zarazem to samo kapłaństwo, ta sama świętość, ten sam Chrystus. Dlatego tak

ważne jest, niezależnie od czasu i miejsca, niezależnie od okoliczności, być blisko Pana i we wspólnocie z braćmi w kapłaństwie. Dzisiaj - codziennie - zawsze jesteśmy wezwani, aby na dar i łaskę powołania odpowiedzieć, aby być w ciągłej gotowości, aby nie zawieść naszych sióstr i braci, ale z nimi być, w takiej kondycji, w jakiej się znajdują, w tych doświadczeniach, które są ich udziałem. *Drodzy młodzi*, a szczególnie podejmujący w tych dniach ważne decyzje dotyczące przyszłości i wyboru drogi powołania. Przypominając odważnych świadków wiary pamiętam również o Was. Niech błogosławieni męczennicy wypraszają Wam entuzjazm i odwagę. Nie bójcie się spoglądać Jezusowi w oczy, nie bójcie się Go pytać, nie bójcie się pójść za Nim. On Was nie zawiedzie!

Kochani moi! Na koniec pragnę przekazać Wam serdeczne zaproszenie do Płonkowa, gdzie znajduje się Archidiecezjalne Sanktuarium Kapłanów Męczenników. Spotkajmy się tam razem 5 października br. Tego dnia bowiem przypadać będzie 85. rocznica męczeńskiej śmierci bł. Mariana Skrzypczaka. Przy relikwiach bł. Mariana będziemy dziękować za jego heroiczną wiarę i kapłańską świętość, będziemy wypraszać potrzebne łaski za wstawiennictwem wszystkich błogosławionych męczenników II wojny światowej, będziemy dziękować za 25 lat od ich beatyfikacji.

Błogosławieni męczennicy – jak wskazywał w homilii beatyfikacyjnej Jan Paweł II – *wołają do naszych serc: Uwierzcie, że Bóg jest miłością! Uwierzcie na dobre i na złe! Obudźcie w sobie nadzieję! Niech ta nadzieja wyda w was owoc wierności Bogu we wszelkiej próbie!* Błogosławieni Janie, Franciszku, Władysławie, Stanisławie, Marianie, Władysławie, Aleksy, Antoni – módlcie się za nami, wypraszajcie nam łaskę wierności i świętości. Amen.

Z serca Wam wszystkim błogosławię

† *Wojciech Polak*
Arcybiskup Metropolita Gnieźnieński
Prymas Polski

KURIA METROPOLITALNA
W GNIEŹNIE

Gniezno, dnia 6 czerwca 2024 r.
L.dz. 1225/2024/P

Powyższy *List pasterski Prymasa Polski* należy odczytać we wszystkich kościołach i kaplicach Archidiecezji Gnieźnieńskiej w niedzielę, dnia 9 czerwca br.

Ks. Marcin Korybalski
Notariusz Kurii

Ks. Zbigniew Przybylski
Wikariusz Generalny AG